

f. Eks. kommer i Urmagerlære, skal man ikke tro, at han kommer til at lære at lave Ure, og hvis han kommer i Skomagerlære, lærer han ikke at sy Sko, men han lærer kun at reparere Sko. Jeg mener derfor, at, hvad Samfundet kan gøre for at afhjælpe disse Mængder, bør Samfundet gøre. Det er ikke alene Samfundets moralske Pligt, men det er tillige fornuftigt gjort af Samfundet. Naar det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) siger, at Arbejdsgiverne af rent ideelle Grunde have bidraget til Fagskoler og tekniske Skoler, og siger, at de ingen Nytte have af dem, kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem. De have bidraget til disse Skoler, fordi de føle, at de have en Pligt til at hjælpe paa dette Omraade, hvor de ellers negligere den unge Lærlings Interesser. Lærlingen bliver brugt som Udbytteobjekt; han skal træde ind i Arbejdet for at gøre det muligt for Arbejdsgiveren, for Mesteren, at konkurrere. Han bliver sat til at lære enkelte Dele af sin Profession for straks at kunne begynde at gøre Nytte. Saaledes ser Virkeligheden ud. Det er meget klogt af Arbejdsgiveren at bidrage til Fagskolerne og de tekniske Skoler, fordi der derved hjælpes noget paa det Misforhold, de selv skabe. Det behøver ikke at være af ideelle Grunde, de gøre det, det er langt snarere af egoistiske Grunde.

Jeg skal ikke komme ind paa alle de Omraader, hvor der kunde være Tale om at spare, endskønt det kunde være fristende nok. Der er mange Omraader, og der er fremdraget tilstrækkeligt mange til Belysning af den rette Spareteori. Der er dog nogle Punkter, jeg skal udtale mig om. I en Skrivelse, jeg fik fra en af mine Kolleger i Fiskeriforeningen, og hvori han vaander sig over Besparelserne og den Raseren af Bidragene til Fiskerne, som er foreslaaet af Finanslovkommissionen og i Finanslovsforslaget, slutter han med at skrive: „Nej, det vilde være meget klogere, forekommer det mig, om Staten vilde spare paa andre Omraader, f. Eks. paa Strandkontrolørernes Heste.“ Det ligger formodentlig i, at han har en Strandkontrolør lige i Nærheden af sig. Han skriver, at Strandkontrolørernes Heste blive kun brugte til Privatbrug, og der er ingen Mening i, at Staten betaler saadanne Heste, som han anser for at være ganske uforholdne. Jeg vil bede den derhen hørende Minister undersøge, om der er noget i det, at Strandkontrolørernes Heste kunde undværes.

Der er paa vort Pensionsvæsen ogsaa Omraader, hvor det forekommer mig, at

der kunde spares. Jeg skal kun fremdrage et enkelt Eksempel, som forekommer mig at være særlig grelt. Det drejer sig om en Kaptajn Dreyer. Han er født i 1838 og er altsaa saadant noget som 72 Aar gammel. Denne Kaptajn afgik i 1888 med Pension, men blev i 1901 — mere affældig var han ikke — ansat som Assistent i Marineministeriet og fik der 2,000 Kr. om Aaret foruden sin Pension, og han blev ansat som Assistent ved Søkortarkivet, hvor han fik 1,200 Kr., i alt 3,200 Kr. foruden sin Pension. Nu er han endelig bleven saa affældig, at han ikke mere kan bruges, men nu foreslaas det paa Finansloven at give ham en ekstraordinær Understøttelse paa 600 Kr. aarlig, fordi man ikke kan pensionere ham fra de Stillinger, han har haft efter 1888. Han har som sagt fra Aaret 1901 oppebaaret 3,200 Kr. om Aaret foruden sin Pension, og det forekommer mig, at en Mand i den Alder maatte kunne klare sig med den Pension, han har. Den er i ethvert Tilfælde meget bedre end en hvilken som helst nok saa human Alderdomsunderstøttelse, der ydes til de gamle, der ikke have andet end Alderdomsunderstøttelsen at ty til, naar de blive gamle. Det er ganske vist ikke noget stort Beløb; men da der paa Finansloven findes mange af den Slags, vil jeg anmode de paagældende ærede Ministre og Finansudvalget om at undersøge, om der ikke der kunde spares saa meget, at man ikke behøvede at rasere paa Bevillingerne til det oplysende Arbejde i vort Land.

Jeg ønsker at give et lille Bidrag til Belysning af dansk Retspleje. Det er gjort dygtigt af andre, og hvis jeg ikke havde noget nyt at fremdrage, vilde det ikke være nødvendigt for mig at gøre det. Men jeg vil gøre det ogsaa, fordi jeg glæder mig over den Tendens, der er hos den højtærede Justitsminister til at arbejde paa, at Retsreformen i alt Fald delvis gennemføres. Jeg tænker her paa nogle Tilfælde, som ere antydede af det ærede Medlem for Aarhus nordre Valgkreds (Sabroe). De angaa Herredsfoged Grundtvigs Embedsvirksomhed og dreje sig om to Ildebrande, hvoraf den ene var hos en Gaardejer Jespersen. Han er bleven beskyldt for at have stukket Ild paa sin Gaard og har nu siddet i Varetægtsarrest i snart 11 Maanedes. Maaske denne Mand er af en saa stædig Karakter, at det ikke er muligt for Hr. Grundtvig at faa Bugt med ham, men naar jeg ser denne Sag i Belysning af en anden Sag af ganske lignende Art, som samme Herredsfoged har behandlet, nærer jeg mine Tvivl, om